

A Samsung Szlovákiába tart

A Samsung kiterjeszti jelenlétét Európában, és ennek jegyében LCD-panel összeszerelő üzemet nyit Szlovákiában. Reményei szerint az új gyártósorral jelentősen megnöveli részesedését Európában az LCD televíziók piacán.

computerworld.hu/cikkek/smgrnava ▶

Kivárnak?

Elemzők szerint a grafikus kártyák piacán állóháború zajlik, a gyártók valószínűleg csak a márciusi CeBIT-en rukkolnak elő új termékkel. A hírsztelések szerint az NVIDIA további két GPU-n dolgozik.

computerworld.hu/cikkek/kivaras ▶

Elektronikus ügyintézés

Központi szolgáltatások az e-közigazgatásban

Bár számos törekvés létezik a hazai közigazgatási szférában a központi szolgáltatásokra, ez jellemzően az ügyfelekkel való kapcsolattartásra korlátozódik. A közelmúltban a Stratis tanácsadó cég felmérte a közigazgatási infrastruktúrát, illetve szolgáltatásokat, és úgy találta: a hatékonyabb e-közigazgatás megteremtéséhez a jelenleginél nagyobb fokú központosításra lenne szükség. [írta: Mozsik Tibor]

Továbbra is a viszonylag alacsony internetellátottság hátráltatja az elektronikus közigazgatási szolgáltatások széles körű használatát, de azok egy része is bizalmatlan az internetes szolgáltatások iránt, akik egyébként használják a világhálót, vagyis a legtöbb szolgáltatás esetében nincs meg a kritikus felhasználói tömeg. A hazai közigazgatási szervezetek jelentős része az elektronikus szolgáltatások kialakítása során nem veszi figyelembe a központi rendelkezésre álló lehetőségeket, illetve a máshol már megvalósított megoldásokat (ez alól kivétel például az Elektronikus Kormányzati Gerinchálózat, illetve az Ügyfélkapu), és a többi szervezettől függetlenül olyan, nem szabványos megoldásokat választ és valósít meg, amelyek gyakran nincsenek kellően dokumentálva. A közigazgatási szervezet sok esetben – az egyedi megoldások használata miatt – függőségbe kerül az informatikai szállítótól, mind a továbbfejlesztések, mind a rendszeres karbantartás tekintetében. Többek között ezek voltak a főbb következtetései annak a felmérésnek, amelyet a Stratis (konzorciumban az AAM-mel) tavaly szeptember és idén január között végzett

az Elektronikus Kormányzat-központ (EKK) megbízásából az elektronikus közigazgatási infrastruktúra, illetve az e-közigazgatási szolgáltatások jelenlegi helyzetéről.

Ajánlások a hatékonyabb szolgáltatásokért

Nem sokkal jobb a helyzet az elektronikus közigazgatási szolgáltatások terén sem: bár számos jó törekvés létezik a központi szolgáltatások megvalósítása érdekében, ez jellemzően az ügyfelekkel való kapcsolattartásra korlátozódik – itt ismét csak az Ügyfélkapu a leglátványosabb példa. Az ügyek feldolgozása ugyanakkor már általában hagyományos módszerekkel történik: a hivatalok a beküldött iratokat nem elektronikusan kezelik, hanem manuálisan dolgozzák fel az elektronikus formában feltöltött dokumentumokat. Emellett az is gondot okoz, hogy sok a párhuzamos nyilvántartás, amelyeknél az adatok frissítése nem folyamatos. Mivel az egyedi azonosítók használata több nyilvántartásban adatvédelmi kérdéseket vet fel, az egyes személyek természetes adatai pedig az egyes adatbázisokban különbözőek lehetnek, a jelenlegi rendszerben nem biztosítható a teljes megfelelés – magyaráz-

ta Hirling László, a Stratis vezető tanácsadója.

A felmérés alapján a tanácsadó cég munkatársai ajánlásokat dolgoztak ki az EKK részére a hatékony és magas színvonalú közigazgatási infrastruktúra megvalósítási lehetőségeiről. A Stratis szerint a hatékonyabb e-közigazgatás megteremtéséhez a jelenleginél nagyobb fokú központosításra lenne szükség, minden téren: a központiilag menedzselte és fizikailag is központosított infrastruktúra alacsonyabb menedzsment-költségekkel járna, miközben a rendszerek méretezhetőbbé válnának, és a tartalékok is tervezhetőek lennének. Ennek egy része megvalósult – a kormányzati gerinchálózat kialakítása során már létrehoztak szerverfarmokat –, ezek esetében is javasolt az ésszerű mértékű központosítás.

A központi módszertanok, szabványok és ajánlások a rendszerek egyenszilárdságát, egységes minőségét tennék lehetővé, és elősegítenék a tudáskoncentrációt. Emellett szükség lenne az alkalmazások egységesítésére, továbbá a fejlesztések központi menedzsmentjére is – hangsúlyozta Hirling László. Ráadásul az egyes rendszerek közötti interfészeket is szabványosítani kellene, ma ugyanis ez sem jellemző a közigazgatási rendszerekben. A tanácsadó ugyanakkor arra figyelmeztetett: minden központosítást csak az ésszerűség határain belül szabad végrehajtani, figyelembe véve a realizálható hasznot és a szükséges kiadásokat. Nem feltétlenül javasolt például egy egyedi, nagy sávsebességet igénylő alkalmazás felhasználóktól távoli elhelyezése.

Versenyképes önkormányzati csomagok

A központi szolgáltatások esetében külön kell választani a központiilag üze-

meltezt, valamint a központiilag nyújtott szolgáltatásokat. Szolgáltatástípusonként más-más konstrukció, a központosítás más-más szintje lehet optimális, a szolgáltatás mennyiségi és funkcionális sajátosságainak, a támogató rendszerek egységének megfelelően. Az önkormányzatok esetében gátló tényező, hogy az önkormányzati autonómiának megfelelően nem kényszeríthető ki, hogy bármely önkormányzat központi infor-

Hirling László
vezető tanácsadó
Stratis

matikai szolgáltatást vegyen igénybe. Emellett az önkormányzatoknál használt szigetmegoldások ma még sok ember munkáját biztosítják. Megoldást adhat, ha az önkormányzatok számára olyan, központiilag nyújtott szolgáltatáscsomagokat kínálnak, amelyek versenyképesek lehetnek a jelenlegi szigetmegoldásokkal – hangsúlyozta a Stratis tanácsadója. Ezt a célt szolgálja majd a jelenleg kialakítás alatt lévő Közigazgatási és Elektronikus

Közzolgáltatások Központi Hivatala (KEKKH). Ez a szervezet a közigazgatás, illetve az önkormányzatok részére kínál majd ilyen központi szolgáltatásokat.

Az elektronikus ügyintézés terén is további fejlesztésekre lenne szükség, ma ugyanis valódi ügyintézés helyett többnyire csak elektronikus ügyindításra van lehetőség, ami ugyan az állampolgárok részéről előrelépésként érezhető, de a feldolgozás hatékonyságát és minőségét nem javítja. Az elektronikus formában elküldött információk azonban nem egységes szerkezetűek, így automatikus feldolgozásukra általában nincs lehetőség. Ezt a problémát egy olyan egységes űrlapkezelő rendszerrel lehetne kezelni, amely központiilag kialakított alapokon, a szükséges mértékű testreszabhatóságot biztosítva működ-

ne. Bár a jogszabályok viszonylag egységes ügypályák kezelését írják elő, ezek megvalósítása intézményenként eltérő lehet, így a jövőben a hatékony informatikai támogatás megvalósíthatósága érdekében szükséges lehet az ügypályák tényleges egységesítése.

A közigazgatási nyilvántartások esetében a Stratis ajánlása alapján egységes adatmodell kialakítására lenne szükség (például ügypályalista, földrajzi helyek adatbázisa). Emellett szükség lenne a szervezetek közötti adat- és szolgáltatás egyértelművé tételére, a természetes azonosítóktól való függőség felszámolására, a törzs-, illetve a szakadatbázisok szétválasztására és ezt követően a törzsadatbázisok adattartalmának karbantartására központi adatbázis vagy megfelelő adatfrissítési eljárások útján.

Szemléletváltásra van szükség

A nyilvántartások esetében különösen tekintettel kell lenni az adatvédelmi törvény rendelkezéseire. Elsősorban a nyilvántartások közötti adatkérések kapcsán merül fel a „Nagy Testvér” jelenség: az ilyen

EU-országok (Észtország, Belgium) példáját követve államilag támogatott megoldás kiválasztása, akár piaci szolgáltatótól való beszerzés, akár állami szolgáltató létrehozása formájában.

Hirling László hangsúlyozta: az ajánlásokban megjelenő fejlesztések megvalósításához számos tényezőt kell kezelni. Ilyen lehet például a különböző érdekkörök befolyása: a szigetszolgáltatások, redundáns infrastruktúrák, nem szabványos interfészek több szállítót el tudnak tartani, mint egy redundanciától mentes, szabványos interfészeket használó, központi menedzselésű és méretezett megoldás. Emiatt a központosítás során számos egyéni érdek is sérülhet, amelyre előre fel kell készülni, és kezelni kell. A korábbiakban már említett önkormányzati autonómia is kezelendő tényező, amelyből adódik, hogy az önkormányzatok nem kötelesek igénybe venni a központi megoldást. Ezért minőségben és árban is versenyképes megoldáscsomagot kell ajánlani számukra.

Az elektronikus közigazgatás sikerességéhez szükséges a szemlélet-

Egyesített kommunikáció

2005-ben az európai vállalati távközlési piac mérsékelten, évi 2,9 százalékkal növekedett – írja a Frost & Sullivan tanulmánya. Ez 19,7 millió vonal kialakítását jelentette. A 2005-ös növekedés sokkal kisebb volt, mint a 2004. évi átlagos 6,3 százalék. A 2006-os év azonban ígéretesen indult: az első negyedévben a szállítások 2,3 százalékkal voltak nagyobbak, mint 2005 első negyedévében. [írta: Vass Enikő]

Kelet-Európa fejlődő piacain (például Oroszország, Ukrajna, Lengyelország, Magyarország és Csehországban) erős volt a növekedés, emellett a kis- és közepes vállalatok érdeklődése megújult az új megoldások telepítése iránt. Sok nagy szállító vezetett be Session Initiation Protocol (SIP) alapú, egyenrangú (peer-to-peer, P2P) megoldásokat, s megcélozta velük a legfeljebb 30 fős vállalatok piacát is.

Az új megoldások

Így például az Avaya one-X Quick Edition márkanevű P2P megoldást vezetett be a 2–20 főt foglalkoztató vállalkozásoknak, a Siemens pedig piacra dobta a HiPath 2000 nevű IP-alapú alközpontot – ez lényegében ugyanez a megoldás a harmincnél kisebb létszámú vállalatok piacára. A szállító már több szolgáltatóval is tárgyal ezeknek a termékeknek a viszonteladásáról. A Frost & Sullivan becslése szerint a piacnak a Nortel az egyik vezetője, a maga BCM 50 nevű termékével; 2005 januárja óta körülbelül 10 ezer rendszert adott el, és ezeknek a rendszereknek félmillió felhasználójuk van.

A telepítések Nyugat-Európában 2005-ben 10 százalékosnál kisebb arányban növekedtek; Franciaországban, Belgiumban és Olaszországban csökkentek is. Kelet-Európát továbbra is erőteljes, évi 20 százalékos növekedés jellemzi.

Európában 2005-ben az IP-alapú alközpontok telepítése meghaladta a hagyományos, TDM-telepítések számát. Ez azért fontos, mert Európának van a legnagyobb telepített TDM-alközpontbázisa, és egészen a közelmúltig sok hagyományos szállító megtartotta telepített bázisát. Most már minden nagy szállító kínál valamilyen IP-alapú távközlési megoldást. Az Alcatel és az Ericsson 2004-ben teljesen IP-alapú platformra tért át; a Siemens és a Nortel azonban továbbra is kínál TDM-megoldásokat, bár az általuk

szállított alközpontok több mint háromnegyede ismeri az IP-t. A Siemens HiPath 2000, 5000 és 8000 megoldás teljesen IP-alapon nyugszik; Nortel pedig a CS 1000 sorozattal lépett be az IP kategóriájába. A korábban a teljes piac 18 százalé-

kát kitevő TDM-szállítások aránya 2005-ben fokozatosan 14 százalékra csökkent, ezzel szemben a piac 20 százalékát adó IP-szállítások aránya viszont 23 százalékra nőtt.

Konzolidáció a szállítók között

A piac konszolidálódni látszik. Az Alcatel összeolvadt a Lucenttel, s ettől mozgolódnia kezdett a piac. A Siemens AG közreadta, hogy kivonná részesedését a Siemens Communications vállalati üzletágából, mivel szállítói üzletága bejelentette, hogy vegyes vállalatot hoz létre a Nokiával. A Nortel módosította szerződéseiről szóló bejelentését, egyezsersmind közölte, hogy minden üz-

Számos olyan elektronikus szolgáltatás létezik,

amelyről az interneten jártas felhasználók sem értesültek még, s ez hátráltatja a befektetés megtérülését ...

adatcsere hatékonyabbá tételére irányuló erőfeszítések azonnal heves ellenkezést váltanak ki, pedig a gyakorlatban megvalósítható olyan megoldás, amely nem jár a szervezetek között átadott adatok körének bővülésével, csak az adatátadás hatékonyságát és pontosságát javítaná. A Stratis tanácsadójának véleménye szerint egyes esetekben szükség lehet a jogszabályi környezet kismértékű módosítására, hogy a meglévő lehetőségeket kiaknázzák, de a megvalósítás a közigazgatási nyilvántartások adattartalmának, és ezen keresztül az azok alapján nyújtott szolgáltatások minőségét javíthatná.

Az elektronikus aláírás használatának elterjesztését gátolja, hogy a jogszabály által aláírással egyenértékűként definiált minősített tanúsítványok költsége (évi 10 ezer forintos nagyságrendű piaci áron), valamint a technológia széles körű ismeretének és elfogadásának hiánya nem teszi lehetővé, hogy a lehetséges felhasználók (azaz adott esetben minden állampolgár) jelentős része egyénileg szerezzék ezt be magának. Javasolt lenne ezért egyes

váltás is: a tanácsadó véleménye szerint a teljesítmények értékelésének bevezetésével elkezdődhet az a folyamat, amely érdekeltté teszi a közigazgatási dolgozókat a szolgáltatások minőségének növelésében. Mindemellett hatékonyabb kommunikációra van szükség: ma számos olyan elektronikus szolgáltatás létezik, amelyről az interneten jártas felhasználók sem értesültek. Ez egyrészt a befektetés megtérülését hátráltatja, másrészt elmaradnak a kormányzati szolgáltatások jobb megítéléséből adódó kedvező hatások.

Az elektronikus közigazgatás teljes körű megvalósítása hosszú, mintegy 15–20 éves folyamat; itthon ennek már számos eleme megvalósult, illetve megvalósítása folyamatban van. Az egyik fő feladat jelenleg a meglévő részek összeillesztése egy integrált, továbbfejleszhető egészé. Mindezzel együtt ezen a téren nem vagyunk jelentős lemaradásban; összességében az e-közigazgatási szolgáltatások megteremtésében Magyarország Közép-Európa élmezőnyében található – hangsúlyozta a Stratis munkatársa. ▀